

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Karla Ulíka a Mgr. Josefa Straky ve věci

žalobkyně: **Đ. T. T. G.**
státní příslušnice Vietnamské socialistické republiky
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Vratislavem Polkou
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2020, č. j. MV-99010-4/SO-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2020, č. j. MV-99010-4/SO-2020, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 14 466,5 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. Vratislava Polky, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

1. Dne 24. 10. 2019 zahájilo Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) se žalobkyní řízení o zrušení platnosti jejího povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 176/2019 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Dle ministerstva totiž vznikly důvodné pochybnosti, zda žalobkyně k žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu předložila doklad o zajištění ubytování na území, který odpovídal skutečnosti. Ministerstvo zahájilo řízení na základě těchto podkladů:
 - smlouva o ubytování ze dne 10. 8. 2015 uzavřená mezi R. Š. (pronajímatelka) na straně jedné a P. T. H. (nájemkyně; *matka žalobkyně – pozn. soudu*) na straně druhé, kterou žalobkyně předložila k žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu (sp. zn. OAM-11188/TP-2015) jako doklad o zajištění ubytování. Podle této smlouvy se pronajímatelka zavázala poskytnout žalobkyni, její matce a V. P. ubytování na adrese X na dobu od 1. 11. 2014 bez omezení. Úhrada byla stanovena na částku 5 000 Kč měsíčně. Žalobkyně smlouvu zaslala ministerstvu dne 11. 8. 2015.
 - sdělení Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, odboru cizinecké policie (dále jen „cizinecká policie“), ze dne 8. 7. 2019, č. j. KRPS-173139-1/ČJ-2019-010030, z něhož vyplývá, že na podkladě žádosti ministerstva ze dne 21. 6. 2019 cizinecká policie prověřila ubytování cizinců na adrese X. Policie ve sdělení uvedla, že na dané adrese se nachází ubytovací zařízení, které má pronajatý pan S. I., v němž jsou ubytováni pouze občané Ukrajiny. Dále se v jiné části domu nachází obchod s potravinami a v patře je byt, který nyní obývá otec pronajímatelky. Ten bylo v předchozí době možné používat k pronájmu. Dle sdělení cizinecké policie pronajímatelka uvedla, že doklad o zajištění ubytování vydala 15 osobám vietnamské státní příslušnosti, které se ale nikdy neubytovaly, a domnívá se, že šlo z jejich strany o zneužití.
 - protokol o podání vysvětlení podle § 167 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců ze dne 1. 7. 2019, č. j. KRPS-173139-3/ČJ-2019-010030, podle kterého pronajímatelka uvedla, že v jedné části domu je ubytovací zařízení se čtyřmi pokoji, které pronajala dne 1. 6. 2018 panu S. I.. Předtím je pronajímala jen osobám z ČR. V další části domu se nachází obchod a v prvním patře je byt 2+1 s WC a koupelnou. Tento byt nabídla osobám vietnamské státní příslušnosti jako možnost k ubytování. Nyní bydlí v bytě otec pronajímatelky. V minulosti již řešila, že osoby vietnamské státní příslušnosti smlouvy padělaly a prokazovaly se jimi na ministerstvu. Nyní se jí stává, že přijdou osoby vietnamské státní příslušnosti, chtějí se ubytovat a poté se nikdy nenastěhují. Ví, že bydlí na jiných adresách. Domnívá se, že jde pouze o záminku, aby jim byl udělen pobyt. Na adrese nyní nebydlí žádná osoba vietnamské státní příslušnosti.
 - čestné prohlášení pronajímatelky ze dne 1. 7. 2019, že v jejím ubytovacím zařízení na adrese X nebyl nikdy ubytován žádný státní příslušník Vietnamu;

- e-mail ze dne 11. 10. 2019 adresovaný ministerstvu, v němž pronajímatelka uvedla, že si není vědoma toho, že by žalobkyni někdy vystavila potvrzení o ubytování. Dále uvedla, že potvrzení o ubytování vystavila matce žalobkyně ke smlouvě o pronájmu obchodu s potravinami pod příslibem, že u ní bude bydlet, ale ona ani jiná osoba vietnamské národnosti u ní nikdy nepobývala.
2. Žalobkyně ve vyjádření ze dne 10. 12. 2019 uvedla, že k žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu nepředložila padělané anebo pozměněné náležitosti nebo náležitosti, v nichž by uvedla údaje neodpovídající skutečnosti. Žalobkyně zdůraznila, že smlouvu o ubytování ze dne 10. 8. 2015 skutečně podepsala pronajímatelka, a proto se nejedná o padělaný či pozměněný dokument. Žalobkyně dále uvedla, že na adrese X měla po celou dobu zajištěnou možnost ubytování, přičemž podotkla, že aktuálně bydlí několik desítek metrů od daného objektu, a to na adrese X. Skutečnost, že se na adrese X fakticky nezdržovala, podle žalobkyně nemůže být důvodem pro zrušení jejího povolení k trvalému pobytu. Ke svému vyjádření žalobkyně přiložila:
- doklad (potvrzení) o zajištění ubytování na adrese X ze dne 1. 12. 2019;
 - nájemní smlouvu ze dne 4. 3. 2019 uzavřenou mezi J. N. (pronajímatel) na straně jedné a žalobkyní a jejími rodiči (nájemci) na straně druhé, podle které jsou nájemci od 4. 3. 2019 na dobu neurčitou oprávněni užívat k bydlení rodinný dům na adrese X.
3. Pronajímatelka R. Š. dne 19. 12. 2019 jako svědkyně vypověděla (protokol o svědecké výpovědi ze dne 19. 12. 2019, č. j. OAM-2885-13/ZR-2019), že v nemovitosti na adrese X, kterou vlastní společně s manželem, nikdy žádní vietnamští státní příslušníci nebydleli. Dále uvedla, že nikdy nikomu z Vietnamu smlouvu o ubytování nevystavila, pouze ji jednou jedna paní, které pronajímá obchod (tj. matka žalobkyně – pozn. soudu) „umluvila, aby vystavila potvrzení, že by se pak chtěli nastěhovat, ale nikdy se nenastěhovali“. Žalobkyni nezná ani ji nepoznává na základě předložené fotografie. V objektu bydlí otec pronajímatelky. Je tam pronajatá prodejna, ve které nikdo nebydlí. Zbytek objektu má pronajatý S. I., který tam má ubytované svoje lidi na stavbu. K dotazu, zda podepsala předloženou smlouvu o ubytování ze dne 10. 8. 2015, svědkyně uvedla, že to nedokáže přesně říci, podepisuje se jinak, „[j]e to takový zvláštní“. Dále vypověděla, že obchod pronajímá paní P. T. H. (matce žalobkyně, pozn. soudu), která zde však nikdy se svými dětmi nebydlela. Pošta žalobkyně se doručuje na adresu X, protože tam má její matka poštovní schránku obchodu. Přílohou protokolu o výsledku je nájemní smlouva ze dne 1. 2. 2018, kterou uzavřela svědkyně s matkou žalobkyně, a jejíž předmětem byl pronájem prodejních prostor v objektu X s dobou trvání od 1. 12. 2018 do 31. 12. 2020.
4. Ministerstvo následně žalobkyni poučilo o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Žalobkyně tohoto práva nevyužila.
5. Dne 3. 4. 2020 vydalo ministerstvo rozhodnutí č. j. OAM-2885-16/ZR-2019 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž podle § 77 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zrušilo platnost žalobkynina povolení k trvalému pobytu, jelikož její trvalý pobyt byl povolen na základě náležitostí, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídaly skutečnosti. Současně byla žalobkyni stanovena 30denní lhůta k vycestování z území České republiky. Ministerstvo shledalo, že ačkoliv je smlouva o ubytování ze dne

10. 8. 2015 formálně správná, nijak neprokazuje, že by žalobkyně měla na adrese X skutečně zajištěné ubytování. Naopak z podkladů jednoznačně vyplývá, že žalobkyně na dané adrese ubytování zajištěno neměla a nikdy zde nepobývala. Dále podotklo, že na uvedené adrese měla pouze matka žalobkyně pronajatý obchod s potravinami, který však neslouží k bydlení. Pronajímatelka vypověděla, že doklad o ubytování poskytla matce žalobkyně poté, co ji k tomu přemluvila, nikdy se ale nenastěhovala. Ministerstvo dále uvedlo, že v daném případě bylo prokázáno, že žalobkyně na uvedené adrese fakticky nikdy nepobývala a doklad o zajištění ubytování, který neodpovídal skutečnosti, jí byl poskytnut pouze pro účely podání žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu. Ministerstvo dále upozornilo, že na základě smlouvy o ubytování ze dne 10. 8. 2015 posuzovalo finanční prostředky žalobkyně při rozhodování o jejím trvalém pobytu. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 26. 11. 2015, č. j. 9 Azs 218/2015 - 51, se ministerstvo nezabývalo přiměřeností rozhodnutí z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života žalobkyně, přičemž podotklo, že žalobkyni nic nebrání v tom, aby si požádala o udělení nižšího pobytového oprávnění.

6. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, ve kterém opakovaně zdůraznila, že k žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu nepředložila padělané anebo pozměněné náležitosti nebo náležitosti, v nichž by uvedla údaje neodpovídající skutečnosti. Žalobkyně dále upozornila, že § 77 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je třeba vykládat v souladu s čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (dále jen „směrnice 2003/109/ES“) s tím, že její jednání nelze považovat za podvodné. Žalobkyně měla na uvedené adrese ohlášené bydliště, po celou dobu tam měla zajištěné přebírání pošty a stejně tak tam měla skutečně zajištěno skutečné ubytování, jak pronajímatelka potvrdila v podaném vysvětlení. Předmětnou smlouvou ze dne 10. 8. 2015 byl založen její právní nárok ubytování využívat. V době předložení smlouvy žalobkyně jednala s vědomím, že na doložené adrese budou bydlet. Smlouva nebyla uzavřena fiktivně, ale šlo o závaznou smlouvu, která nakonec nebyla realizována s vědomím obou stran. I z vyjádření pronajímatelky je zřejmé, že počítala s tím, že k nastěhování dojde. Žalobkyně rovněž uvedla, že za dobu svého pobytu na území si zde vytvořila silné rodinné, pracovní a sociální zázemí, a proto by zrušení trvalého povolení k pobytu z takto formalistického důvodu bylo zcela nepřiměřené.

7. Dne 17. 7. 2020 vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí, jímž odvolání žalobkyně zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění uvedla, že z provedeného dokazování je zřejmé, že předložený doklad o zajištění ubytování neodpovídal skutečnosti, neboť žalobkyně se na předmětné adrese nikdy nezdržovala a zdržovat ani nemohla, neboť se jednalo o provozovnu obchodu s potravinami, nikoli o bytový prostor. Na základě předloženého dokladu o zajištění ubytování byly žalobkyni spočítány prostředky k trvalému pobytu na území a vydáno povolení k trvalému pobytu. Žalovaná odkázala na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2017, č. j. 30 A 42/2015 - 57. Dále žalovaná uvedla, že z výsledku pronajímatelky vyplynulo, že ji přemluvila matka žalobkyně k vystavení potvrzení, že se následně nastěhují. Žalobkyně ale nikdy na uvedené adrese nepobývala. Žalobkyně tak doložila doklad, který neodpovídal skutečnosti. Jednalo se o podvodné jednání za účelem získání trvalého pobytu. Skutkový stav zjištěný ministerstvem považovala žalovaná za dostatečný s tím, že případný výslech žalobkyně by nepřinesl žádné nové poznatky. Žalovaná upozornila, že žalobkyně formulovala námitku

nepriměřenosti dopadů rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života značně obecně, přičemž v daném případě neshledala, že by vydání rozhodnutí mohlo dosahovat intenzity nepřiměřeného zásahu.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalované

8. Proti tomuto rozhodnutí žalované podala žalobkyně žalobu podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
9. Žalobkyně nejprve namítá, že správní orgány porušily § 2 odst. 3 a 4, § 3, § 50 odst. 3, § 68 odst. 3 a § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jelikož řádně nezjistily skutkový stav věci a svá rozhodnutí řádně neodůvodnily. Žalobkyně považuje odůvodnění napadeného i prvostupňového rozhodnutí za nepřezkoumatelná.
10. Žalobkyně dále namítá, že k žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu nepředložila padělané anebo pozměněné náležitosti nebo náležitosti, v nichž by uvedla údaje neodpovídající skutečnosti. Žalobkyně zdůrazňuje, že smlouvu o ubytování ze dne 10. 8. 2015 skutečně podepsala pronajímatelka, a proto se nejedná o padělaný či pozměněný dokument, přičemž na uvedené adrese měla po celou dobu zajištěnou možnost ubytování i přebírání pošty. Podle žalobkyně nebylo prokázáno, že by pronajímatelka předmětnou smlouvu nepodepsala. Skutečnost, že nakonec pronajatý prostor užívala toliko pro potřeby podnikání, považuje žalobkyně za zcela legitimní, jelikož nebylo její povinností se v místě zajištěného ubytování trvale či pravidelně zdržovat. Žalobkyně připouští, že na adrese X fakticky nebydlela, nicméně pokládá za podstatné, že po celou dobu byla na uvedené adrese k zastížení a přebírala zde rovněž poštu. Žalobkyně dále upozorňuje, že v budově se kromě obchodu s potravinami nachází i prostory k bydlení, a proto neobstojí závěr správních orgánů, že se na uvedené adrese ani nemohla zdržovat. Žalobkyně rovněž podotýká, že doklad o ubytování předložila s vědomím, že není povinna na dané adrese bydlet, avšak z počátku zde bydlet chtěla. Dále poukazuje na výpověď pronajímatelky, která uvedla, že se žalobkyně s rodinou do objektu následně nikdy nenastěhovala, z čehož lze podle žalobkyně logicky dovodit, že s jejím nastěhováním původně počítala. Žalobkyně dále podotýká, že § 77 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je třeba vykládat v souladu s čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109/ES.
11. Žalobkyně rovněž ministerstvu vytýká, že vyslechlo pouze pronajímatelku R. Š., která neuvedla, že by smlouvu o ubytování ze dne 10. 8. 2015 neuzavřela. Podle žalobkyně tak nebylo prokázáno, že by předmětná smlouva představovala zastřené právní jednání. Dále upozorňuje, že správní orgány neprovedly šetření pravosti podpisu pronajímatelky na smlouvě ze dne 10. 8. 2015, ani ústní jednání se žalobkyní a ostatními spolubydlíci. Podle žalobkyně tak správní orgány rozhodly v její neprospěch, aniž by řádně zjistily skutkový stav věci.
12. Žalobkyně dále brojí proti závěru žalované, že rozhodnutí nepřiměřeně nezasáhne do jejího soukromého a rodinného života. Žalobkyně považuje rozhodnutí vzhledem k okolnostem případu za přepjatě formalistické. Podle žalobkyně správní orgány nezohlednily její konkrétní situaci a skutečnost, že má na území založen veškerý svůj

soukromý život a za dobu svého pobytu si zde vytvořila silné rodinné, pracovní a sociální zázemí. Žalobkyně v této souvislosti zdůrazňuje, že se ničeho protiprávního nedopustila, a proto není dán veřejný zájem na zrušení jejího pobytového oprávnění. Podle žalobkyně měla být navíc při posuzování přiměřenosti rozhodnutí zohledněna „neaktuálnost důvodů“ pro zrušení jejího pobytového oprávnění.

13. Žalovaná se žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Ve vyjádření k žalobě odkazuje na závěry obsažené v napadeném rozhodnutí, na nichž setrvává.

III. Posouzení věci soudem

14. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a že obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
15. Pokud jde namítané porušení § 2 odst. 3 a 4, § 3, § 50 odst. 3, § 68 odst. 3 a § 89 odst. 2 správního řádu, soud zdůrazňuje, že takto obecně formulovanou námitku nelze považovat za samostatný žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, ze které plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. *„Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. [...] Žalobce je [...] povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami“* (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017 - 75; zvýraznění doplněno zde i dále v textu soudem).
16. Těmito požadavkům ovšem výše uvedená obecná tvrzení žalobkyně nedostála. Jedná se pouze o citaci, resp. parafrázi ustanovení správního řádu, která měla být porušena, aniž by žalobkyně uvedla konkrétní skutečnosti, o něž svá tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá. Uvedená tvrzení nelze považovat ani za zárodek žalobního bodu, který by bylo možné následně v průběhu řízení dotvořit v řádný žalobní bod, neboť jde o tvrzení natolik obecná, že umožňují, aby k nim byl následně přiřazován téměř libovolný počet dalších skutečností. To by vedlo k tomu, že by žaloba byla pouze formální náležitostí pro řízení před soudem a veškeré skutečnosti a namítaná pochybení by žalobkyně mohla uplatnit kdykoliv během soudního řízení, což zákon nepřipouští. Těmito tvrzeními se tedy soud dále samostatně nezabýval.
17. Soud dále neshledal důvodnou obecně formulovanou námitku žalobkyně, že správní orgány nenařídily ústní jednání a ji ani (blíže nespecifikované) „ostatní spolubydlící“

nevyslechly. Žalobkyně sama nevysvětlila, čím by měly navržené výsledky přispět ke zjištění skutkového stavu věci a jaká skutečnost by jimi měla být prokázána. Soud pro úplnost podotýká, že zákon o pobytu cizinců nestanoví povinnost nařizovat v řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu ústní jednání. Ze správního spisu rovněž nevyplývá, že by ústní jednání bylo nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv žalobkyně ve smyslu § 49 odst. 1 správního řádu. Nic konkrétního v tomto ohledu žalobkyně netvrdila. Nadto je třeba připomenout, že žalobkyně byla řádně poučena o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, čehož však nevyužila.

18. Jádrem sporu po věcné stránce je v posuzované věci otázka, zda žalobkyní předložená smlouva o zajištění ubytování ze dne 10. 8. 2015 odpovídala skutečnosti či nikoliv, a zda byl tak dán důvod pro zrušení jí uděleného povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. b) o zákona o pobytu cizinců.
19. Podle § 70 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců „[c]izinec je povinen k žádosti o povolení k trvalému pobytu předložit doklad o zajištění ubytování na území.“ Tímto dokladem se podle § 71 odst. 2 věty první zákona o pobytu cizinců mj. rozumí „doklad o oprávněnosti užívání bytu anebo domu nebo písemné potvrzení osoby, která je vlastníkem nebo oprávněným uživatelem bytu anebo domu, s jejím úředně ověřeným podpisem, kterým je cizinci udělen souhlas s ubytováním.“ Ubytováním se pak podle § 99 odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozumí mj. „vztah založený smlouvou o ubytování, nájemní smlouvou, podnájemní smlouvou nebo smlouvou s obdobným obsahem“.
20. Podle § 77 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců „[m]inisterstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinci byl trvalý pobyt povolen na základě předložených padělaných anebo pozměněných náležitostí nebo náležitostí, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti.“
21. Citované ustanovení obsahuje tři alternativně formulované hypotézy vedoucí ke zrušení povolení k trvalému pobytu:
 - 1) cizinci byl trvalý pobyt povolen na základě předložených padělaných náležitostí nebo
 - 2) cizinci byl trvalý pobyt povolen na základě předložených pozměněných náležitostí nebo
 - 3) cizinci byl trvalý pobyt povolen na základě předložených náležitostí, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti.
22. Žalobkyni je třeba dát za pravdu, že zrušit platnost povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, je možno pouze tehdy, pokud je přítomen také aspekt podvodného jednání, jak plyne z výkladu konformního s čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109/ES. NSS k tomu v rozsudku ze dne 10. 4. 2019, č. j. 9 Azs 392/2018 - 48, č. 3893/2019 Sb. NSS, uvedl: „Z povinnosti vykládat § 77 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců konformně s citovaným ustanovením směrnice plyne, že k naplnění jeho podmínek je potřebný také aspekt podvodného jednání, byť v samotném zákonném ustanovení není výslovně uveden. Jinak řečeno, ke zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu je možno přistoupit pouze tehdy, pokud jsou cizincem předloženy náležitosti padělané, anebo pozměněné, v takovém případě je totiž aspekt „podvodnosti“ obsažen již v samotném pojmu padělání či pozměnění, anebo pokud cizinec předloží náležitosti, v nichž uvedené údaje podstatné pro

posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti, a to z důvodu podvodného jednání.“ (odst. 23). Není však nutné, aby se podvodného jednání dopustil samotný cizinec, s nímž je řízení vedeno. Podstatné je, zda k podvodnému jednání došlo a cizinec jej využil (viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 14. 3. 2019, C-557/17, *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie proti Y. Z., Z. Z., Y. Y.*).

23. Správní orgány nezpochybňovaly ve svých rozhodnutích pravost podpisu pronajímatelky na smlouvě o ubytování ze dne 10. 8. 2015. Soud tak nevidí důvod k šetření pravosti jejího podpisu, které mělo být podle žalobkyně správními orgány učiněno. Správní orgány své rozhodnutí neopřely o závěr, že by náležitosti předložené žalobkyní byly padělané či pozměněné, ale shledaly splněnou podmínku ad 3), tj. že předložená smlouva o zajištění ubytování neodpovídala skutečnosti.
24. Z judikatury správních soudů plyne, že požadavek na zajištění ubytování ve smyslu zákona o pobytu cizinců není splněn pouhým formálním prokázáním příslušného potvrzení (například předložením nájemní smlouvy). Současně je nutné, aby cizinec měl skutečnou (faktickou) možnost v dané nemovitosti bydlet. Uvedené plyne ze smyslu zákonné úpravy, kterým je jednak zabránit situaci, aby byl v neúměrně malých ubytovacích prostorách ubytován nepřiměřeně vysoký počet cizinců, což bylo terčem opakované kritiky ze strany veřejnosti [srov. důvodovou zprávu k zákonu č. 427/2010 Sb., kterým bylo novelizován § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců], jednak zájem státu na tom, aby cizinec, jemuž je udělen uvedený pobytový status, měl na zdejším území zajištěno ubytování v odpovídající kvalitě (rozsudek NSS ze dne 6. 4. 2016, č. j. 6 Azs 143/2015 - 23). Cizinec však není povinen se na adrese, kde má zajištěné ubytování zdržovat (rozsudky NSS ze dne 15. 1. 2020, č. j. 9 Azs 298/2019 - 17, a ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 Azs 137/2015 - 37, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2018, č. j. 8 A 11/2015 - 42).
25. V nyní posuzované věci žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že z provedeného dokazování je zřejmé, že se žalobkyně na dané adrese nikdy nezdržovala a zdržovat ani nemohla, neboť šlo o provozovnu obchodu s potravinami, nikoliv o bytový prostor [str. 4 ad 1) napadeného rozhodnutí]. Pokud by ubytovací prostory neexistovaly, nepochybně by bylo možné konstatovat, že žalobkyně nemohla mít reálně zajištěno ubytování. V tomto bodě je nicméně třeba dát za pravdu žalobkyni, neboť tento skutkový závěr nemůže v konfrontaci s obsahem správního spisu obstát.
26. Ze sdělení cizinecké policie ze dne 8. 7. 2019 totiž vyplývá, že na předmětné adrese se nachází ubytovací zařízení (v době kontroly pronajato občany Ukrajiny, dříve občany ČR), obchod s potravinami a ještě další byt (v době kontroly obýván otcem pronajímatelky). Právě tento byt bylo dle sdělení možné v předchozí (neupřesněné) době používat k pronájmu. Stejně tak vyznívá podané vysvětlení samotné pronajímatelky ze dne 1. 7. 2019. V něm uvedla, že v části domu je ubytovací zařízení se 4 pokoji (pronajato od 1. 6. 2018 panem I.), v části je obchod a v prvním patře je byt 2+1 s WC a koupelnou (v době podání vysvětlení obýván jejím otcem). Právě tento byt dle svých slov nabízela osobám vietnamské státní příslušnosti k ubytování. Závěr žalovaného, že ubytování na dané adrese nebylo možné, neboť se jednalo o provozovnu obchodu s potravinami, nikoliv o bytový prostor, je tak evidentně chybný. Skutečnost, že v době kontroly cizinecké policie v roce 2019 byla obě ubytování (ubytovací zařízení se čtyřmi pokoji i byt 2+1) na dané adrese

obsazena jinými osobami, samozřejmě neříká nic o tom, jak to bylo v roce 2015, kdy žalobkyně smlouvu předkládala. Zdůvodnění žalované, podle něhož žalobkyně ve skutečnosti nemohla na dané adrese bydlet, protože šlo o obchod, každopádně nemůže obstát.

27. Žalovaná napadené rozhodnutí dále zdůvodnila tím, že bylo prokázáno, že žalobkyně na předmětné adrese nikdy nepobývala. K odvolací námitce žalobkyně, že nevěděla, že je povinna na hlášené adrese bydlet, žalovaná toliko odkázala na zásadu „*neznalost zákona neomlouvá*“ [str. 4 ad 2) napadeného rozhodnutí]. Mezi stranami nebylo sporné, že žalobkyně na uvedené adrese nikdy nebydlela. Jak ale plyne z výše citované judikatury NSS, tuto povinnost žalobkyně ani neměla. Výtky žalované v tomto ohledu tedy nemohou být důvodem ke zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu. Pro úplnost je též vhodné zmínit, že žalobkyně byla na dané adrese pro správní orgány dostupná a přebírala si zde poštu (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 8 Azs 137/2015 - 37, odst. 24–25).
28. Jiné zdůvodnění pro zrušení trvalého pobytu žalobkyně, které by obstálo v soudním přezkumu, napadené rozhodnutí nenabízí.
29. V prvostupňovém rozhodnutí ministerstvo zrušení uděleného trvalého pobytu zdůvodnilo také tím, že předložená smlouva byla žalobkyni poskytnuta pouze pro účely podání žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, což opřelo o vyjádření pronajímatelky, které ministerstvo interpretovalo takto: „*Zejména, paní Š. sama přiznala, že poskytla [matce žalobkyně] doklad o zajištění ubytování poté, co jí tato přemluvila, přičemž [matka žalobkyně] se na adresu X (...) nikdy nenastěhovala ani účastnice řízení*“ (str. 4 prvostupňového rozhodnutí).
30. Žalobkyně se však tomuto závěru učiněnému ministerstvem bránila v odvolání s argumentací, že v době uzavírání smlouvy bylo skutečně předpokládáno, že na dané adrese budou bydlet. Smlouva tedy nebyla uzavírána fiktivně, ale šlo o závaznou smlouvu, která nakonec nebyla realizována s vědomím obou stran. Oproti ministerstvu žalobkyně v odvolání z vyjádření pronajímatelky dovozovala, že ta taktéž předpokládala, že k nastěhování dojde.
31. Žalovaná v tomto ohledu toliko konstatovala, že z výsledku pronajímatelky vyplynulo, že tato matce žalobkyně pronajala obchod, přičemž jí matka žalobkyně přemluvila k tomu, aby jí vystavila potvrzení, že se následně nastěhují.
32. Pokud by správní orgány skutečně zjistily, že matka žalobkyně uzavřela s pronajímatelkou smlouvu jen naoko pro účely řízení dle zákona o pobytu cizinců, aniž by byl při jejím uzavření sledován opravdu cíl v podobě zajištění ubytování na dané adrese, jednalo by se o jednání toliko zdánlivé, nezakládající skutečný platný užívací titul (viz § 551 – § 554 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Takové jednání by pak skutečně bylo zákonným důvodem pro zrušení trvalého pobytu žalobkyně (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2016, č. j. 4 Azs 141/2016 - 36). Na druhou stranu, pokud matka žalobkyně uzavírala s pronajímatelkou smlouvu o ubytování ze dne 10. 8. 2015 s úmyslem na předmětné adrese bydlet a teprve později mezi stranami došlo k dohodě o tom, že

smlouva realizována nebude, šlo by o smlouvu řádně uzavřenou, nikoliv o podvodné jednání.

33. Právě takto žalobkyně argumentovala již v odvolání, v němž namítala, že počítala s tím, že na adrese dle smlouvy budou skutečně bydlet a že smlouva nakonec nebyla realizována s vědomím obou stran. Žalovaná však dle soudu tuto věcnou námitku přesvědčivě nevypořádala a nevysvětlila, proč tato obrana žalobkyně nemůže být pravdivá. Soud se ztotožňuje s žalobkyní v tom, že vyjádření pronajímatelky nelze bez dalšího interpretovat tak, že smlouva o ubytování byla podepsána pouze pro účely dodání dokladu o zajištění ubytování v řízení o povolení k trvalému pobytu bez předpokladu její realizace a že jiný smysl neměla. Pronajímatelka v postavení svědkyně vypověděla, že ji matka žalobkyně umluvila, aby jí vystavila potvrzení, že by se pak chtěli nastěhovat. Současně pronajímatelka v e-mailu ze dne 11. 10. 2019 uvedla, že matce žalobkyně potvrzení o ubytování (čímž je zjevně myšlen její podpis na smlouvě o ubytování ze dne 10. 8. 2015) vystavila s příslibem, že u ní budou i bydlet. Pokud jsou vyjádření pronajímatelky pravdivá, což správní orgány ve svých rozhodnutích nezpochybňují, pak nejen, že pronajímatelka s matkou žalobkyně podepisovaly zmíněnou smlouvu o ubytování ze dne 10. 8. 2015, ale projednávaly spolu též otázku nastěhování žalobkyně a její rodiny. Z těchto vyjádření pronajímatelky tedy nelze bez dalšího jednoznačně dovodit, že by byla smlouva podepisována jen naoko kvůli doložení smlouvy v rámci řízení dle zákona o pobytu cizinců a že předmětná smlouva žalobkyni ve skutečnosti nezajišťovala ubytování.
34. Soud nepřehlédl, že některé okolnosti věci vyvolávají důvodné pochybnosti ohledně toho, zda uzavření předmětné smlouvy nebylo jen předstírané. Kromě skutečnosti, že matka žalobkyně uzavřela ubytovací smlouvu dne 10. 8. 2015 (nadto z neobjasněného důvodu na dobu od 1. 11. 2014), aniž by se alespoň nastěhovali, se soud pozastavuje též nad sdělením cizinecké policie ze dne 8. 7. 2019, v němž je jmenováno celkem 15 různých osob vietnamské národnosti, jimž měla pronajímatelka vystavit doklady o zajištění ubytování, aniž by se kdy nastěhovaly. Nabízí se tak otázka, zda nejde o srovnatelnou situaci s výše citovaným rozsudkem NSS č. j. 4 Azs 141/2016 - 36, v němž ubytovatel tvrdil, že ubytovává celkem 43 občanů Vietnamu a vydával jim potvrzení o ubytování pouze za účelem jejich předložení v řízeních dle zákona o pobytu o cizinců, aniž by je skutečně ubytovával. Úlohou správního soudu je však přezkum napadeného rozhodnutí a jeho odůvodnění, nikoliv převzetí role správního orgánu a vedení dalšího šetření ohledně všech rozhodných okolností svědčících ve prospěch či v neprospěch žalobkyně. Tuto povinnost má v tomto typu řízení v první řadě správní orgán (§ 50 odst. 3 správního řádu).
35. Soud proto uzavírá, že napadené rozhodnutí ve stávající podobě neobstojí. Zdůvodnění žalovaného tím, že se žalobkyně na dané adrese zdržovat ani nemohla, neobstojí pro rozpor s obsahem správního spisu, z něhož vyplývá opak. Zdůvodnění tím, že se žalobkyně na dané adrese nikdy nezdržovala, je sice pravdivé, není ale samo o sobě zákonným důvodem ke zrušení povolení k trvalému pobytu. Konečně zdůvodnění, že smlouva byla podepsána jen pro účely řízení o povolení k trvalému pobytu, nemá oporu ve správním spise, neboť je opřeno toliko o nejednoznačná vyjádření pronajímatelky. Soud proto přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí dílem proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí je v rozporu s obsahem správního spisu a nemá v něm oporu [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], dílem pro nezákonnost spočívající

v nesprávném právním posouzení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Soud současně nerušil prvostupňové rozhodnutí, neboť není vyloučeno, že bude možné vytýkané vady odstranit v odvolacím řízení. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku jsou správní orgány vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

36. Žalovaná se v dalším řízení zaměří zejména na obranu žalobkyně, která ve správním i soudním řízení spočívala v tvrzení, že šlo o regulérní smlouvu o ubytování, pouze později z její realizace sešlo. V tomto ohledu se soudu jeví jako vhodné zvážit doplnění dokazování ohledně okolností uzavírání předmětné smlouvy (např. jakým způsobem se strany dohodly na obsahu smlouvy včetně nájemného, zda proběhla prohlídka bytu před podpisem smlouvy, proč je ve smlouvě datum 1. 11. 2014), zda byly učiněny alespoň některé kroky k její realizaci (např. zaplacení jistoty či prvního nájemného při jejím podpisu), kdy, proč a jak byla předmětná smlouva ukončena (žalobkyně tvrdí, že k tomu došlo s vědomím obou stran), či ohledně toho, zda, proč a za jakých okolností pronajímatelka vystavovala potvrzení o ubytování ve stejných prostorách též dalším osobám vietnamské národnosti zmíněným ve sdělení cizinecké policie.
37. Pokud jde o žalobní námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, ta byla formulována značně obecně a shodně jakožto v odvolání a soud se ztotožňuje s jejím vypořádáním v napadeném rozhodnutí. Soud pro úplnost připomíná, že správní orgány jsou povinny se ve vztahu ke každému svému rozhodnutí zabývat též tím, zda neporušuje Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, v tomto kontextu tedy zejména právo na respektování rodinného a soukromého života garantované čl. 8 Úmluvy. Konstatování ministerstva v prvostupňovém rozhodnutí, že mu nepřísluší se zabývat dopady do rodinného a soukromého života žalobkyně tak není správné. Správní orgány jsou povinny vždy se z úřední povinnosti těmito dopady zabývat. V případě rozhodnutí dle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nicméně tyto úvahy nemusí být vždy explicitně obsaženy v odůvodnění rozhodnutí. Pouze v případě, kdy cizinec vznesl konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do jeho soukromého a rodinného života, je správní orgán povinen na ni reagovat a přezkoumatelně ji vypořádat v odůvodnění svého rozhodnutí (viz rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2020, č. j. 2 Azs 144/2020 - 35). Žalobkyně tuto námitku vznesla velmi obecně v odvolání a žalovaná na ni v tomto případě adekvátně reagovala.
38. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla v řízení úspěšná, a má tak právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení. Její náklady spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč za žalobu, soudním poplatku ve výši 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě a nákladech na zastoupení advokátem. Výše odměny advokáta za zastupování se stanoví v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Zástupce žalobkyně učinil v souvislosti s tímto řízením dva úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 advokátního tarifu, a to převzetí zastoupení a sepsí žaloby. Odměna za jeden úkon právní služby činí 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], výše odměny tak je celkem 6 200 Kč. Vedle odměny přísluší zástupci žalobkyně rovněž náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý z úkonů právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 600 Kč. Za jeden úkon právní služby (návrh na přiznání odkladného účinku žalobě) dále náleží zástupci žalobkyně mimosmluvní odměna ve výši 1 550 Kč [jedná se o úkon ve výši jedné poloviny podle § 11 odst. 2 písm. a) advokátního tarifu, jelikož návrh

na přiznání odkladného účinku je ve smyslu § 11 odst. 3 advokátního tarifu svou povahou a účelem nejbližší návrhu na předběžné opatření, k němuž došlo po zahájení řízení], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Za tento úkon právní služby proto náleží 1 850 Kč. Jelikož zástupce žalobkyně je plátcem DPH, náleží mu náhrada této daně ve výši 21 % z přiznané částky 8 650 Kč, tj. 1 816,5 Kč. Náklady žalobkyně tak celkem činí 14 466,5 Kč. Náhrada nákladů řízení je splatná ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobkyně (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. prosince 2021

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu